

MAJANDUSTEATED

Weekly Bulletin of the Institute of Economic Research

KONJUNKTUURINSTITUUDI VALJAANNE

ILMUB KORD NÄDALAS

TOIMETUS JA TALITUS

TALLINN, Toomkooli 13, tel. 468-24

Tellimishind aastas Kr. 5.—

shes kuukirjaga „Konjunktur“ Kr. 12.—

Üksik number 15 senti

KONJUNKTUURINSTITUUDI DIREKTOR

JA VASTUTAV TOIMETAJA

A. PULLERTS

TOIMETAJA A. TOOMS

Majandussektiooni juhataja J. Janusson

Sektiooni nõukogu esimees A. Meerits

Põllumajandussektiooni juhataja J. Kurkus

Sektiooni nõukogu esimees Prof. P. Köpp

Riigimajanduse osa toimetaja A. Keller

Nr. 44

Tallinn, 3. novembril 1936

II aastakäik

SISU:

Lhk.

PÕLLUMAJANDUS	
Uusi andmeid meie viljasaakide kohta	802
Taliviljaoraste seisund	802
Põllutöliste palgad Eestis ja Lätis	803
TOOSTUS JA KAUBANDUS	
Väliskaubandus 9-ai kuul 1936.	805
Lähtuandisid	807
RAHANDUS	
Pangad septembris	808
HINNAD	
Tähtsamad hinnad ja noteeringud	810
PÕLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD	
Võiturg	809
Põllumajanduslik väljavedu	809
Juustuturg	811
Peekoniturg	811
Tapaloomade ja lihaturg	811
Kanamunaturg	812
Piimaturg	812
Teraviljaturg	813
Linaturg	814
Kartuliturg	814
Aedviljaturg	814
Kalaturg	815
VALISMAA MAJANDUSTEATMEID	
Puuvilla ketramistööstuse seaduse jõustumine Inglisis	816
INFORMATSIOONI OSA	
Eesti Panga nädalaruanne	816
VALISMINISTERIUMI VALISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED	
Soome linatoodang ja -tööstus	817
NSVL-u karjaostud Soomest	817
Soome mesilastekasvatuse ja meesaak	818
Kalaeksport Soomest	818
Hearingamüük NSVL-u	818
Kindlustusselts eksportkrediidi kindlustamiseks	818
Suur kodulindude näitus Helsingis	818
Vähkide väljavedu	819
Briti väliskaubandus septembris ja 9 kuul 1936	819
Inglise-Norra kaubanduslepingu ümber	819
Põhjamaade majanduskoostöö	819
Stokholmi kalaturg	819
Kalahinnad Berliinis	820
Hollandi väliskaubanduspoliitika sihtjooni	820
Tšehhoslovakkia loobub ühekülgselt sisseveokit- senduste kaotamisest	820
Kunstvilla valmistamine Poolas	820
Kodulindude nnumamisettevõtte Leedus	820

CONTENTS:

Page

AGRICULTURE	
Newest Data Concerning our Crop Production	802
State of Young Winter Crops	802
Agricultural Labour Wages in Estonia and Latvia	803
INDUSTRY AND TRADE	
Foreign Trade in 9 Months	805
Sundry Information	807
FINANCES	
Banking in September	808
PRICES	
Prices and Quotations	810
AGRICULTURAL MARKETS	
Butter Market	809
Exports of Agricultural Products	809
Cheese Market	811
Bacon Market	811
Cattle and Meat Market	811
Egg Market	812
Milk Market	812
Grain Market	813
Flax Market	814
Potato Market	814
Vegetable Market	814
Fish Market	815
FOREIGN COUNTRIES	
Cotton Textile Spinning Law in Force	816
INFORMATION PART	
Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return	816
FOREIGN TRADE DEPARTMENT INFORMATION	
Finnish Flax Production and Industry	817
U.S.S.R. Cattle Purchases from Finland	817
Finnish Bee Keeping and Honey Production	818
Fish Exports from Finland	818
Sales of Herring to U.S.S.R.	818
Organisation of an Insurance Company to Guar- antee Export Credit	818
Poultry Fair in Helsingfors	818
Export of Crayfish	819
British Foreign Trade in September and during First 9 Months of 1936	819
Anglo-Norwegian Trade Agreement	819
Economic co-operation of Northern Countries	819
Fish Market in Stockholm	819
Fish Prices in Berlin	820
Dutch Foreign Trade Policy	820
Czechoslovakia Waives the Abolishment of One- sided Import Restrictions	820
Production of Artificial Wool in Poland	820
Establishment for Fattening Fowl in Lithuania	820

Fr. E. Kestner
Riigimajanduse
osakonna
toimetaja

PÖLLUMAJANDUS

UUSI ANDMEID MEIE VILJASAAKIDE KOHTA. NEWEST DATA CONCERNING OUR CROP PRODUCTION.

Põlusaakide koristamisega jõuti juba lõpule. Teravili on koristatud ja pekstud, kartulid võetud üles, suures enamuses on ka juurviljasaak paigutatud panipaikadesse, ainult üksikud lõpetasid veel juurviljakoristamist. Seega selgub tänavuse saagi kogus juba lähemate päevade jooksul. Teravilja-saadid on selgunud juba enamvähem kindlakujuliselt, kuna muudatused võrreldes eelmise kuuga on väga väikesed.

Rukkisaak kujunes põllumajanduskorrespondentide hindel 11,3 kv-le ha-lt ja kogutoodang 1 539 000 kv-le, jäädes seega ligikaudu eelmisel kuul tehtud hinnangu tasemele.

Taliniisusaak ha-lt kujunes 12,0 kv-le ja kogutoodang 215 000 kv-le, jäädes samuti, nagu rukkitoodangki, eelmise kuu hinnangu tasemele.

Suiniisusaak võrreldes eelmise kuuga näitas väikest paranemist. Keskmine ha-saak tõusis 9,1 kv-lt 9,2 kv-le, seega kujunes suiniis kogusaak 438 000 kv-le. Tali- ja suiniis kogusaak kujuneks seega 15. X tehtud hinnangu alusel 653 000 kv-le, s. o. 8 000 kv suuremaks eelmisel kuul hinnatud saagist.

Odrasaak kujunes viimase hinnangu järgi 8,7 kv-le ha-lt eelmise kuu 8,3 kv vastu ja kogutoodang 880 000 kv-le eelmise kuu 837 000 kv vastu, suurenedes seega enam kui 5% võrra.

Kaerasaak vähenes pisut, võrreldes eelmise kuu hinnanguga. Riigikeskmiselt hinnati kaerasaaki ha-lt 8,6 kv-le eelmise kuu 8,7 kv vastu. Kaera kogutoodang kujuneb 15. X hinnangul 1 192 000 kv-le.

Segaviljasaak kujuneb riigikeskmiselt 15. X hinnangul 9,8 kv-le eelmise kuu

9,7 vastu ha-lt ja kogutoodang 805 000 kv-le, s. o. ligi 1% suuremaks.

Tatra-, herne-, oa- ja läätsesaa-ki möödunud kuul korrespondendid ei hinnanud. 15. X tehtud hinnangu järgi kujuneb nende saak rahuldavaks. Riigikeskmiselt hinnati nimetatud viljade saaki 8,9 kv-le ha-lt. Viimase 10 a. keskmiselt oli nende saak 8,3 kv, seega osutub k. a. saak üle 6% paremaks viimase 10 a. keskmisest.

Kartulisaa-ki võrreldes eelmise kuuga töötab kujuneda tunduvalt paremaks. Eelmisel kuul oli kartulisaa-ki alles koristamata, nüüd suures enamuses juba koos, mistõttu ka ülevaade saagi suurusest on kindlam. Riigikeskmiselt hinnati kartulisaa-ki ha-lt 132 kv-le eelmise kuu 114 kv vastu. See on kõrge saak. Viimase 10 a. jooksul oli ainult 1933. a. saak parem käesolevast hinnangust ja tõusis 139 kv-le ha-lt. Kartuli kogutoodang kujuneb seega 9 745 000 kv-le, s. o. üle 15% suuremaks kui eelmisel kuul. M. a. oli kartulitoodang 8 927 000 kv, seega tõuseb k. a. toodang 818 000 kv võrra suuremaks m. a. toodangust.

Linasaagi hinnang võrreldes eelmise kuuga näitas samuti paranemist. Linaseemnesaa-ki hindasid korrespondendid eelmisel kuul riigikeskmiselt 3,6 kv ha-lt, nüüd 4,0 kv-le. Linaseemne kogusaak kujuneb käesoleva hinnangu järgi 114 000 kv-le m. a. 94 000 kv vastu. Linakiusaaki hindasid korrespondendid 3,3 kv-le ha-lt m. a. 3,6 kv vastu. Viimase kümne aasta keskmiselt saadi linakiudu 3,0 kv ha-lt, seega osutub k. a. saak 0,3 kv võrra paremaks. Linakiu kogutoodang kujuneb 94 000 kv-le eelmise aasta 105 000 kv vastu.

TALIVILJAORASTE SEISUND. — STATE OF YOUNG WINTER CROPS.

Taliviljaoraste seisund eelmisest hinnangust kuni 15. X hinnanguni on halvenenud pisut. Oraste seisundit hindasid põllumajanduskorrespondendid 15. IX 3,6 pallile rukkil kui ka nisul ja 15. X hinnangul 3,3 pallile.

Üleriiklikus ulatuses halvenes taliviljaoraste seisund seega 0,3 palli võrra. Võrreldes taliviljaoraste seisundit m. a. samaaegsete hinnangutega, võib märkida k. a. tunduvalt paremat seisundit. M. a.

15. X tehtud hinnangu järgi oli rukkioraste seisund 2,7 ja nisuoraseil 2,8 palli, seega on rukkioraste seisund k. a. 0,6 ja nisuoraseil 0,5 palli parem kui m. a.

Olgugi et taliviljaoraste seisund on halvenenud võrreldes eelmise kuu hinnanguga, ei või seda pidada halvaks. Oraste seisund osutub peagu igal aastal oktoobris nõrgemaks kui septembris, mis on tingitud peamiselt sellest, et septembris ei ole kahjurite mõju veel märgata. Ühtlasi avaldavad ka hilisülgised ilmastikutingimused oraste seisundile halvavat mõju alles hiljem septembris tehtud hinnangust. M. a. langes näit. rukkioraste hinnang septembrist oktoobrini 0,5

palli ja nisul 0,4 palli, kuna käesoleval sätisel oli see palju väiksem.

Arvestades 15. X tehtud hinnangu andmeid taliviljaoraste seisundit, võib loota tuleval aastal paremat taliviljasaaki kui k. a., kui talvitus toimub samus tingimuses, nagu l. a. Soodsamate talvitustingimuste juures võib aga loota tunduvalt paremat saaki, sest k. a. oli ka kesapind suurem kui m. a.

Maade järgi oli taliviljaoraste areng viimasel kuul ühtlane, kuna kõikjal tuleb ette nii rukki kui ka nisu juures väikest seisundi halvenemist. Eriti suuri muudatusi taliviljaoraste seisundis võrreldes eelmise kuu hinnanguga ei ole märgata kuskil.

PÖLLUTÖÖLISTE PALGAD EESTIS JA LÄTIS.

AGRICULTURAL LABOUR WAGES IN ESTONIA AND LATVIA.

Põllutööliste palkade kõrgeim seis Lätis oli 1927. a. Sealt peale kuni 1933. a. (incl.) langesid need pidevalt. 1933. a. moodustas palk 1927. a. seisust aastatöölisel meestel 54%, naistel 62%, suitöölisel meestel 51%, naistel 58% ja karjastel 54%. Alates 1933. a. on palgad näidanud taas tõusu. K. a. sõlmitud palgalepingute järgi on palk kõrgem 1933. a. seisust aastatöölisel meestel 11%, naistel 13%, suitöölisel meestel 19%, naistel 18% ja karjaseil 3%.

Eestis on põllutööliste palk arenenud teisiti. Kõigepealt oli palga kõrgeim seis 1929. a., kuid madalaim samuti 1933. a. Madalama (1933) aasta palk moodustas kõrgemast (1929. a. omast) aastatöölisel meestel 53%, naistel 56%, suitöölisel meestel 53%, naistel 54% ja karjaseil 55%. K. a. olid põllutööliste palgad kõrgenenud Eestis võrreldes 1933. a. aastatöölisel meestel 53%, naistel 50%, suitöölisel meestel 58%, naistel 52%, ja karjaseil 48%. Põllutööliste palkade langus 1933. a. võrreldes kõrgseisuga oli kaunis ühesugune Lätis kui ka Eestis. Palkade tõus peale 1933. a. on arenenud Eestis põllutööliste seisukohalt soodsamalt kui Lätis.

Rahavääringu ümberhindamisega Lätis kujunes nüüd põllutööliste palgatase ka üldkõrguselt madalamaks Eesti omast. Arvutades ümber k. a. läti põllutööliste pal-

ku Ekr.*) viimase aja kursi järgi, saame põllutööliste palkade kohta Lätis ja Eestis (palk kr. kuus):

	Eestis	Lätis
Aastatöölised, mehed	22,10	19,88
" naised	16,00	15,24
Suitöölised, mehed	30,90	24,87
" naised	22,30	19,04
Karjased	16,70	13,93

Ligikaudu sama palka nagu Eestis (4,7% vähem) saavad Lätis vaid naisaastatöölised. Vastupidi, meesaastatööliste palk on Lätis juba 10% võrra madalam kui Eestis. Suitöölise palga vahe Lätis ja Eestis on veel suurem. Nii on nais-suitöölise palk 14,6% võrra madalam kui Eestis ja mees-suitöölise oma isegi 19,5%. Üldiselt on naispõllutööliste palgad võrreldes meestöölistega Eestis kõrgemad kui Lätis. Samuti on karjaste palk Eestis kõrgem kui Lätis (20,1%).

Kui varemalla aastail kõneldi kõrgemaist põllutööliste palkadest Lätis, siis käesoleva aja kohta ei saa seda enam kinnitada. Aastatöölise lepingud lõpevad alles tuleval kevadel, suitöölise omad täitusid peale rahavääringu ümberhindamist. Lõpparvete õiendamise toimub igatahes uue vääringu ajal. Samuti õiendatakse välistööliste lõpparved peamiselt aasta lõpul ja kui siin ei ole sobi-

*) Riia bürssi ostukursi järgi 100,00 Ekr. = 137,95 Ls või vastavalt 100,00 Ls = 70,25 Ekr.

tatud erikokkuleppeid, toimub see uue vääringu vahekorral alusel. Need välistöölised, kes lootsid teenida kursi arvel, jäävad sellest ilma ja see sunnib kahtlemata tagasihoidlikkusele järgmisel töölemineku-hooajal Lätis.

Üksikasjalised andmed põllutööliste palgake liikumise kohta Eestis on toodud „Majandusteateis” nr. 30 s. a. Käesolevas toome veel mõningaid andmeid põllutööliste palgake kohta Lätis.

K. a. tõusid meessuitööliste palgad võrreldes eelmisega enam kui mees-aastatööliste omad (vastavalt 4,6% ja 3,0%). Naistööliste suhtes ilmneb vastupidine nähtus. Nimelt tõusis naisaastatööliste palk 4,0%, kuna suitööliste 3,5%. 1935. a. võrreldes 1934. a. tõusis suitööliste palk enam kui aastatööliste oma, mitte ainult mees-, vaid ka naistöölistel. Üldiselt osutavad suitööliste palgad intensiivsemat tõusu kui aastatööliste omad, kuigi valitsus püüab põllutöökoja abil saavutada viimasel ajal enam aastatööliste palgataseme paranemist. Viimane asjaolu peab soodustama aastatööliste palkamist. K. a. toimus teatud murrang vaid naistööliste palkades. Meespõllutööliste palga suhtes ei ole sellekohane murrang veel leidnud aset ja suitööliste palgatase paraneb suhteliselt enam kui aastatööliste oma.

Võrreldes mees- ja naispõllutööliste palgataseme tõusu näeme, et suitööliste meeste palgataseme intensiivsemal tõusul naiste omast, toimub meesaastatööliste palgataseme tõus võrreldes naistööliste palgatasemega aeglasemalt. See nähtus ilmnes nii käesoleval kui ka m. a. Seejuures tõuseb naisaastatööliste palgatase viimasel aastail intensiivsemalt kui meesaastatöölistel, vaatamata, et mees- ja naistööliste palga vahe on käesoleval ajal palju väiksem kui varem. Nii saavad tänavu nais-aastatöölised vaid 23,5% vähem kui mees-aastatöölised, kuna 1925—34 32,1% ja 1914. a. isegi 43,4%.

Viimasel aastail vähenes tunduvalt lahkumine samuti mees- ja nais-suitööliste palga vahel. Naissuitöölistel said 1914. a. 42,5% vähem palka kui mehed, 1925-34 keskmiselt veel 30,2%, tänavu vaid 23,5%. Kuna eelmainitud viimasel kahel aastal meessuitööliste palgataseme juures ilmnev intensiivsem tõus võrreldes naissuitööliste omaga toimub

väga aeglaselt, ei ole ka põhjust arvestada töötasu suhtes uut sellise vahe tekkimist, mis leidis aset mees- ja naistöötasu vahel varem, eriti enne maailmasõda. Naispõllutööliste palgataseme intensiivsema tõusu tõttu suurenes tunduvalt samuti vahe mainitud nais-suitööliste ja karjaste vahel. Nii said karjased 1914. a. 23,5% ja 1925—34. a. keskmiselt isegi 21,4% vähem kui naissuitöölistel, kuna tänavu juba 35,2%. Seejuures mees- ja naispõllutööliste palga pideva tõusu juures vähenes karjaste palk k. a. võrreldes 1935. a. isegi 3,4%.

Põllutööliste palgad Lätis 1936. a. Ls. kuus. *)
Wages of Agricultural Workers in Ls per Months in 1936.

	Aastatöölised Permanent Workers		Suitöölised Seasonal Workers		
	Mehed Males	Naised Females	Mehed Males	Naised Females	Karjased Shepherds
1936	28,3	21,7	35,4	27,1	19,0
1935	27,5	20,8	33,8	26,2	19,6
1934	26,7	20,1	32,2	24,9	19,0
1933	25,4	19,2	29,7	22,9	18,6
1932	24,1	18,8	31,1	23,5	18,3
1931	23,3	27,3	49,1	35,2	29,5
1929	41,6	28,2	50,0	34,5	29,8
1927	46,9	30,8	58,3	39,2	34,5
1925	44,8	27,8	67,8	37,1	33,8

Muutused suve- ja aasta-meess- ning naistööliste tasu vahekorras toimusid viimasel aastail palgataseme üldise tõusu juures. Kuid põllutööliste palgad, vaatamata 1933. a. või üksikuid juhtudel 1934. a. järgnenud tõusule, on siiski veel märksa madalamad kui keskmiselt 1925—34. a. Seejuures jäävad meespõllutööliste palgad 1925—34. a. tasemest maha enam kui naistööliste omad. Nii on mees-aastatööliste palk tänavu 26,2% ja naisaastatööliste oma 16,9% madalam kui keskmiselt 1925—34. a., meessuitöölistel omakorda 25,3% ja naistel vaid 18,1% väiksem. Kõige enam vähenes võrreldes 1925—34. a. keskmise tasemega karjaste palk (32,5%).

Vaatamata põllutööliste palgake püsimisele käesoleval ajal veel kaugel 1926/27. a. rekordtasemest, ületavad nad siiski maailmasõjaeelse taseme. Nii on tänavu meesaastatööliste palk 6,2% kõrgem kui 1914. a. ja naiste oma isegi 43,6%. Veel enam, võrrel-

*) Kunnormid on arvatud Läti statistikaameti andmeil üldise aasta- või suiteenistuse kohta, arvestades, et Lätis arvatakse suvetööliste tööajaks 6,5 ja karjaseile 6 kuud.

des 1914. a. tõusis suitööliste palgatase: meestel 15,0%, naistel 53,0% ja karjaseil 29,5%.

Viimaseil aastail võib panna tähele abieluliste palgatase tõusu. Valitsus püüab kõigiti, et põllutööliste kaadrid komplektee-

ruksid võimalust mööda aastatöölisist-abielulisist. Seda soodustab kahtlemata abieluliste palgatase intensiivsem tõus. Viimane kerkis tänava võrreldes mullusega 8,5% (41,20 Ls-lt 44,70 Ls-le keskmiselt kuus) 3,2% vastu 1935. a. võrreldes 1934. a.

TÖÖSTUS JA KAUBANDUS

VÄLISKAUBANDUS 9-AL KUUL 1936. A.*) — FOREIGN TRADE IN 9 MONTHS.

Kaubavahetuses välisriikidega saavutati $\frac{1}{4}$ aastal tasakaal 61,6 milj. kr. kuna l. a. samal ajal väljavedu ületas sisseveo 9,0 milj. kr. võrra. Kuigi bilansi tulemus on muutunud, ei ole väljavedu kahanenud, vaid näitab 3,0 milj. kr-le (5,2%) ulatuvat tõusu. Järelikult langeb väliskaubandusbilansi muutus (võrreldes mullusega) peamiselt tugevas-tisuurenenu sisseveo arvele, mille arvud ületasid l. a. omi 12,0 milj. kr. (24,3%). Väliskaubanduse üksikasjalisest andmeist selgub, et kõige enam suurenes masinate ja muu tootmisvahendite sissevedu, milliseid imporditi nii põllutöömehhanismide ja riistade kui ka vabrikute seadiste täiendamiseks ja uuendamiseks, samuti ka uute ettevõtete asutamiseks. Teisalt näeme sisseveo tõusu k. a. toit- ja maitseainete juures — peamiselt teravilja alal, mida põhjustas mulluse teraviljajasaagi osaline ikaldus, mistõttu tuli vedada sisse seemnevilja — otra, kaera, nisu jne. talvisest suuremal määral.

Kuigi kaubavahetuse bilansi arvud ei ületa l. a. tasemeni, ei ole kaubavahetuse tulemus sisuliselt siiski halvenenud.

Väljavedu — Exports.

Eksportitud kaupade koostises olulisemate rühmade järgi leiame võrreldes l. a. 9 kuuga õige tagasihoidlikke muutusi, arvatud välja elusloomade väljavedu, mille eksport kasvas väärtuselt enam kui 3-kordseks. Toit- ja maitseainete väljavedu suurenes (väärtuselt) 1,3%, toor- ja poolvalmisainete 1,7% ning valmisaduste väljavedu 1,1% võrra.

*) Sisse- ja väljaveo tähtsamate ainete tabel vaata „Majandusteated“ nr. 42, lk. 767. For the principal commodities of foreign trade see „Majandusteated“ nr. 42, pp. 767.

Ehk küll toit- ja maitseainete väljavedu kahanes koguselt (peamiselt kahanenud teraviljaekspordi tõttu), püsib nende müügist saadud rahasumma soodsamate hindade tõttu eelmise aasta tasemel. Nimetatud rühma olulisemate ainete väljavedu muutus võrreldes mullusega järgmiselt: või, liha ja lihakauba ning kartulite väljavedu osutas tõusu, kuna teraviljaekspord näitas tagasiminekut. Vaatamata, et tähtsama eksportartikli — või — väljavedu näitas tänava mõningaid kõikumisi langussuunas — eriti aprillis, mil võiekspord vähenes võrreldes l. a. aprilliga koguselt 212 tn. (27,1%) ja väärtuselt 262 tuh. kr. (26,1%), kaeti puudujääk täies ulatuses k. a. septembris, nii et $\frac{1}{4}$ aasta arvud ületavad l. a. omi koguselt 66 tn. (0,8%) ja väärtuselt 939 tuh. kr. (7,9%) võrra. Liha ja lihakauba väljavedu, kuhu kuulub peale peekoni, looma-, vasika-, lamba-, kodulinnu- jne. liha ühes lihakonservide, vorstide ning muu lihakaubaga, suurenes. Liha ja lihakauba müüdi välisturgudele k. a. 9 kuul 639 tn. (20,4%) enam kui mullu samal ajavahemikul, kuna saadud rahasumma paisus 1,0 milj. kr. (33,4%) võrra. Kõige enam kasvas lihakonservide väljavedu väärtuselt 142 tuh. kr-lt 791 tuh. kr-le — seega ligi 6-kordseks. Tublisti suurenes veel värske ja soolatud sealihaks eksport (peale peekoni) väärtuselt ligi $1\frac{1}{2}$ -kordseks. Peagu sama võrra kasvas ka looma- ja lambaliha väljavedu, kuna peekoniekspord ületas l. a. arvud koguselt 53 tn. (3,1%) ja väärtuselt 163 tuh. kr. (7,7%). Kuigi kartulite väljavedu vähenes viimaseil kuulil, ületasid $\frac{1}{4}$ aasta arvud l. a. omi koguselt 1,5 tuh. tn. (17,1%) ja väärtuselt 214 tuh. kr. (62,9%) võrra.

Väärtuse suhteliselt suurem tõus näitab, et ka kartulite eest saadi tänavu paremat hinda kui mullu. Mune vedasime välja k. a. 9 kuul 2,4 milj. tk. (6,2%) vähem kui mullu samal ajal, kuna nende müügist saadud rahasumma jäi tänavu püsinud soodsamate hindade tõttu eelmise aasta tasemele. Teraviljamüük välisurgudele kahanes seevastu nii koguselt kui väärtuselt — esimene 14,2 tuh. tn. (58,5%) ja teine 1,8 milj. kr. (57,8%) võrra.

Toor- ja poolvalmisainete rühma olulisemaist aineist näitas tõusu toornahkade, lina ja takkude, bensiini ning põlevkiviõli väljavedu, kuna metsamaterjali ja tselluloosiekspordit osutas tagasiminekut. Võrreldes k. a. 9 kuu andmeid l. a. sama ajavahe miku andmetega näeme tõusu ulatust järgmiselt: kõige enam kasvas bensiini väljavedu — koguselt kui ka väärtuselt 2-kordseks ja toornahkade ekspordit 1½-kordseks. Ka lina väljaveos esines tõus koguselt (45,4%) ja väärtuselt (23,7%), kuid väärtuselt siiski tagasihoidlikumalt, kuna linahinnad püsisid tänavu mullusest madalamal. Vastupidiselt linale näeme põlevkiviõli väljaveos langust koguselt (20,6%), kuna väärtus osutas tõusu (3,7%). Metsamaterjalimüük välisurgudele on viimaseil kuul elavnenud tunduvalt, siiski ei ole suudetud veel katta aasta esimesel poolel tekkinud puudujääki täies ulatuses. Metsamaterjali väljavedu kahanes võrreldes l. a. 9 kuuga koguselt 21 tuh. tn. (11,8%), kuna selle müügist saadud rahasumma langes 729 tuh. kr. (10,2%). Edasi tuleks nimetada veel tselluloosiekspordit mõõdukat kahanemist koguselt 9,7% ja väärtuselt 12,8%, kuna kunstsarve väljavedu jäi üldjoonis endiseks.

Valmissaaduste rühmas kasvas viineri ja toolipõhjade, jämeda linase riide, tsemendi ja tahvelklaasi väljavedu, kuna ajalehe- ja trükipaberi, puuvillalõnga ja -niidi ning džuu triide ja -kottide ekspordit näitas tagasiminekut. Võrreldes l. a. 9 kuuga kasvas kõige enam tsemendi väljavedu — nii koguselt kui väärtuselt 3-kordseks ja tahvelklaasi-ekspordit ligi 2-kordseks, kuna viineri ja toolipõhjade ning jämeda linase riide väljaveo tõus oli tagasihoidlikum — esimesel (väärtuselt) 5,6% ja teisel 25,3%. Sa-

mal ajal kahanes džuu triide ja -kottide väljavedu (väärtuselt) 31,6%, puuvillalõnga ja -niidi 13,2% ja ajalehe- ning trükipaberi väljavedu 9,1%, kuna puuvillariide ekspordit, mille kogus näitas tõusu (17,9%) jäi väärtuselt eelmise aasta tasemele — peamiselt Eestis tootletud hinnalt kallima läti riide reekspordit osatähtsuse kahanemise tõttu.

Elusloomade väljavedu kasvas võrreldes mullusega peamiselt sigade ja veiste suurenemise tõttu. Elussigade väljavedu ulatus tänavu 33 tuh. seale 2,8 milj. kr. väärtuses l. a. 10 tuh. sea, 710 tuh. kr. vastu — seega tõusis koguselt enam kui 3-kordseks ja väärtuselt ligi 4-kordseks. Veiste väljavedu paisus 140 tuh. kr-lt 272 tuh. kr-le — ligi 2-kordseks, kuna hobuste väljavedu osutas mõõdukat tagasiminekut.

Sissevedu — Imports.

Sisseveo alal näeme muutusi kõigis rühmades. Eriti tugevalt esines see toit- ja maitseainete ning väiksemal määral valmistisaduste juures, kuna toor- ja poolvalmisainete sisseveos oli juurdekasv märksa nõrgem. Võrreldes mullusega paisus toit- ja maitseainete sissevedu väärtuselt 64,7%, valmistisaduste 30,8% ja toor- ning poolvalmisainete sissevedu 3,4% võrra.

Valmissaaduste sissevedu suurenes võrreldes l. a. 9 kuuga 8,9 milj. kr., sellest langes 1,5 milj. kr. jõu- ja töömasinate, 1,2 milj. kr. transportvahendite ja sama palju metallkauba suurenenud sisseveo arvele. Ka põllutöömasinate ja -tarvete ostuks kulutati tänavu 1,0 milj. kr. enam, kuna elektrimasinaid ja -aparate impordit 944 tuh. kr. ja metalle 900 tuh. kr. eest enam kui mullu samal ajal. Peale nimetatud ainet tõusis tekstiiltööstussaaduste sissevedu 646 tuh. kr., peamiselt suurenenud villase lõnga impordit tõttu. Seega suurenes valmissaaduste sissevedu peamiselt toormaterjalide ja tootmisvahendite arvel.

Toor- ja poolvalmisainete rühma olulisemaist aineist suurenes toornahkade, toortubaka, kivisöe ja koksi, petrooleumi ning bensiini sissevedu, kuna džuu triidit, puuvillat, villat, väetist ja puhastamata väevli sissevedu osutas langust. Nimetatud aineist kasvas

kõige enam bensiniimport, ületades l. a. väärtuselt 69,1%, kuna petrooleumi sisseveo juurdekasv ulatus 20,1%-le ja kivisöe ning koksi 14,8%-le, kusjuures puhastamata vää-
li ost välisturgudelt kahanes (väärtuselt) 40,8% ja väetiste sissevedu 8,8%, kuna džuu-
di, puuvilla ja villaimpordi tagasimineki oli mõõdukam.

Toit- ja maitseainete sisseveo tõus toimus peamiselt erakordse teravilja-
impordi ja suurenenud suhkru sisseveo tõttu. Teravilja osteti välismaalt 12 tuh. tn. 1,1 milj. kr. väärtuses (sellest rukist 4,8 tuh. tn. 292 tuh. kr. väärtuses, nisu 3,8 tuh. tn. 447 tuh. kr. väärtuses, otra 1,6 tuh. tn. 154 tuh. kr. väärtuses ja kaera 2,0 tuh. tn. 200 tuh. kr. väärtuses), kuna l. a. 9 kuu jooksul teravilja sissevedu ei olnud. Ka suhkru sissevedu üle-
tas l. a. arvud kogusekt 1,8 tuh. tn. (10,4%) ja väärtuselt 732 tuh. kr. (38,4%), kuna hee-
ringate impordi juurdekasv ulatus väärtuselt 208 tuh. kr.-le (45,1%).

Kaubavahetus tähtsamate vä-

lisriikidega. Võrreldes l. a. 9 kuuga elavnes kaubavahetus Briti, Saksa, Läti, Prantsuse, Rootsi, NSVL-u ja Norraga, ning kahanes Soome ja Leeduga, kuna P.-Am. Ühendriikide ja Poolaga jäi peagu eelmise aasta tasemele. Neist riigest oli meil k. a. 9 kuul kaubavahetusbilanss aktiivne: Britiga +12,7 milj. kr., Soomega +1,5 milj. kr., Prantusega 1,1 milj. kr.*), Norraga +1,0 milj. kr. ja Rootsiiga 388 tuh. kr., kuna passiivne oli: Saksaga -6,1 milj. kr.*), P.-Am. Ühendriikidega -3,7 milj. kr., Lätiga -862 tuh. kr., NSVL-ga -842 tuh. kr. ja Poolaga -26 tuh. kr., Leeduga oli kaubavahetusbilanss peagu tasakaalus. Võrreldes mullusega suurenes aktiivsus Prantsuse, Rootsi ja Norraga, kuna kahanes Briti, Soome ja Leeduga.

*) Kuna oktoobris selgus, et k. a. 9 kuu jooksul Belgiasse väljaveetud lina müüdi edasi - Prantsusse 792 478 kg 820 617 kr. väärtuses ja Saksa 15 159 kg 14 371 kr. väärtuses, siis vastavalt sellele parandati ka nimetatud riikide 9 kuu bilansi arve.

LÜHIUUDISEID — SUNDRY INFORMATION.

● Majandusministeeriumi Tööstusosakond tegi otsuseks ja palus politseid sulgeda Tallinnas, Paldiski m. 46 asuva makaronitööstuse „Irene” — R. Ostrovsky ja Tartus, Lao 45 asuva makaronitööstuse „Aera” — J. Kaplan, kuna makaronitööstuste asutamine on keelatud Majandusministri määrusega (RT Nr. 58 — 1936. a.) ja nimetatud ettevõtteid olid olukorras, mis nähtud ette Tööstusseaduse § 14 (RT Nr. 30 — 1936. a.).

● Majandusministeerium tõstis päevakorrale küsimuse, kuidas ja mis viisil oleks võimalik organiseerida kodujäeneste kasvatust kodumaal ning mis tulu võiks see tööala pakkuda meie rahvamajandusele. Vastava järelepärimisega pöördus ministeerium Põllutööstusministeeriumi, Kaubandus-tööstuskoja ja Põllutöökoja poole, et saada neilt arvamusi ja kalkulatsioonid ses asjas.

Majandusministeeriumi Tööstusosakond andis loa:

● J. Firk, J. Landmann & Ko-le, Tallin-

nas, Dunkri 4 elektriarmatuuri töökoja „Rex” sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd 10 töölit. Jõuandjaks elektrimootorid, kogujõuga 2 h. j. Valmistatakse igasugu elektriarmatuure ja nende osi.

● J. Rammul'ile, Tallinnas, Narva m. 10 raadioaparaatide töökoja sisseseadmiseks ja seal töötamiseks. Ettevõttes leiab tööd kuni 20 töölit. Jõuandjaks elektrimootorid, kogujõuga 3,5 h. j. Valmistatakse raadioaparaate, valjuhääldajaid, transformaatoreid, elektrimõõduaparaate ja nende osi.

● T. Torpats'ile, Tartus, Elisabeti 22 mööblitööstuse sisseseadmiseks ja seal töötamiseks. Ettevõttes leiab tööd 7 töölit. Jõuandjaks elektrimootorid, kogujõuga 5,5 h. j. Valmistatakse igasugust mööblit.

● M. Reich & Ko-le, Tartus, Tartu-Ropka Teguri 12 mahapõlenud tselluloidesemete töökoja „Estico” endisel kujul ülesehitamiseks.

RAHANDUS

PANGAD SEPTEMBRIS. — BANKING IN SEPTEMBER.

Hooaegne majandustegevuse elavnemine, mida märkisime augustis, kestis suurenenud hooga ka septembris. Kui eelmisel kuul avaldus elavnemine hoiuste kasvu aeglustumises ja mõõdukas sisekrediitide suurenmises (+ 924 tuh. kr.), siis septembris juba hoiuste koondumises ja krediitide hoogsas paisumises. Hoiuste äravool, mis nõudis üldsummas 735 tuh. kr., leidis aset vaid erapankadel (—1225 tuh. kr., ühispankadel kasvasid hoiused 490 tuh. kr.) ning toimus üksi pankadevaheliste hoiuste arvel. Nimelt kahanesid pankadevahelised summad 1089 tuh. kr. ja kasvasid teised (netohoiused) 354 tuh. kr. Teisis pankades olevaid summasisid tõmbasid tagasi ühis- kui ka erapangad, ent suuremal määral esimesed. Olevate andmete järgi leidis samaaegselt aset tööstusettevõtetele kuuluvate võrdlemisi suur hoiuste äravool, mis leidsid rakendust osalt pikaaegsete investeerimistena seadiste täiendamise ja laiendamise ning uute vastasutatud ettevõtete alal, ning kasustati osalt hooaegsete tööde lähiviimiseks ja toorainete hankimiseks. Alanud

metsatööd ja metsasaadustega varustamine nimetatud kauba vähenenud pakkumise, hinnatõusu ja muutunud müügitingimuste tõttu nõuab asjaosaliselt ettevõttele ja eraisikult mullusest suuremaid sularahakulutusi, mis pidi suurendama hoiuste äravoolu. Kui sellele vaatamata netohoiused näitasid kasvu, siis on see tõenduseks, et samaaegselt toimus intensiivseilt hoiuste juurdevool, mille allikaks oli suurelt osalt vastsete suurtööstusettevõtete rakendamata kapital. Selliste summade mõjutus avaldus eriti tähtsajaliste hoiuste juures, mis suurenesid eraja tähtsamail ühispankadel kokku 831 tuh. kr. Suurenenud rahatarvidus põhjustas teisalt laenuõudlust tõstvalt. Lisalaene anti üldse 2366 tuh. kr., sellest erapangad 720 tuh. kr. ja tähtsamad ühispangad 1646 tuh. kr. Suurem osa lisakrediidist anti konto-krllaenuuna (+ 1415 tuh. kr.) ja leidis kasutamist peale hoiuste liikumise käsitamisel mainitud alade suurelt osalt veel põlumajandussaaduste väljaveo ja ehitustegevuse finantseerimise alal. Hoiuste äravool kompenseerus väikese ülejäägiga võlaarvete

Pankade arvetesels (1000 kr.) — Composite Statement of Accounts of Banks (in 1000 kr.).

	30. sept. 1936	31. august. 1936	30. sept. 1935	Muutus — Change	
				september 1936	1. X 36 — 30. IX 36
ERAPANGAD — PRIVATE BANKS:					
Hoiusummad — Deposits	49 968	51 193	40 848	— 1 225	+ 0 120
Korresp. (pass.) — Balances with correspond. (credit)	11 480	11 404	12 622	+ 76	— 1 142
Võlaarv. ja rediskont — Loans & rediscounts	5 700	5 509	5 373	+ 281	+ 417
Laenud — Loans	56 521	55 801	52 906	+ 720	+ 3 555
Korresp. (akt.) — Balances with corresp. (debit)	4 694	4 522	2 511	+ 172	+ 2 183
Garantiid — Guarantees	11 196	10 806	6 820	+ 390	+ 4 376
Väärtpaberid — Securities	5 765	5 700	2 466	+ 65	+ 3 309
Kassareserv — Cash reserves	6 616	7 101	6 004	— 486	+ 611
TAHTS. ÜHISPANGAD — PRINCIP. CO-OPER. BANKS:					
Hoiusummad — Deposits	87 195	86 705	81 668	+ 490	+ 5 527
Korresp. (pass.) — Balances with corresp. (credit)	893	987	708	— 94	+ 185
Võlaarv. ja redisk. — Loans & rediscounts	2 519	1 961	2 106	+ 568	+ 413
Laenud — Loans	91 894	80 248	26 275	+ 1 648	+ 5 819
Korresp. (akt.) — Balances with correspond. (debit)	770	1 090	747	+ 120	+ 223
Garantiid — Guarantees	976	823	694	— 47	+ 82
Väärtpaberid — Securities	3 418	3 302	2 426	+ 111	+ 987
Kassareserv — Cash reserves	7 048	7 577	6 684	— 529	+ 364
KOKKU — TOTAL:					
Hoiusummad — Deposits	87 163	87 989	72 516	— 785	+ 14 647
Korresp. (pass.) — Balances with corresp. (credit)	12 373	12 391	13 330	— 18	+ 957
Võlaarv. ja redisk. — Loans & rediscounts	8 309	7 470	7 479	+ 839	+ 830
Laenud — Loans	88 415	86 049	79 241	+ 2 366	+ 9 174
Korresp. (akt.) — Balances with correspond. (debit)	5 664	5 612	3 258	+ 52	+ 2 406
Garantiid — Guarantees	11 972	11 629	7 514	+ 343	+ 4 458
Väärtpaberid — Securities	9 178	9 002	4 382	+ 176	+ 4 296
Kassareserv — Cash reserves	13 663	14 678	12 668	— 1 015	+ 975

paisumisega ja pankade käsutuses olev võörkapital muutus üldsummas pisut, kui jätta arvestamata üleminevaid summasid (pass., mis paisusid 731 tuh. kr., peamiselt era-pankadel) ja koos viimaseiga suurenes umbes 800 tuh. kr. võrra. Lisalaenude andmiseks kasustati peale võörkapitali veel kassatagavara (—1015 tuh. kr.) ja omakapitali (tulusummasid).

Majanduslik aktiivsus ja läbikäik osutusid septembris tunduvalt suuremaiks minevaastastist. Pankade arveteseisus peegeldub see sisekrediitide aeglasemas kasvus (laenude üldsumma era- ja tähts. ühispankadel mullu kahanes üldse 453 tuh. kr. välisvekslite arvel ja sisekrediidid suurenesid 1875 tuh. kr.) pankadevaheliste hoiuste suurenemises (+140 tuh. kr.) ja sisemaiste võlaarvete

püsimises. Viimase 12 kuu jooksul suurenes era- ja tähtsamail ühispankadel võörkapitali summa üldse 14520 tuh. kr. ja hoiuste arvel 14647 tuh. kr., laenud 9174 tuh. kr., väärt-paberid 4296 tuh. kr., garantiid 4458 tuh. kr. Eesti panga arvete liikumises, nagu era-pankadelgi, peegeldub majandustegevuse laienemine. Eesti panga arveteseisu suurimaks muutuseks oli septembris liikvelolevate pangatähtede ulatuslik paisumise (+2 milj. kr.). Seda liikumist põhjustas osalt jooksvate arvete kahanemine (1 milj. kr.), mis toimus üksi „teiste“ arvel („teised“ — 1,5 milj. kr., valitsuse ja pankade arvel + 0,5 milj. kr.) ja osalt laenude kasv (1,6 milj. kr.). Kattevara kasvas küll (0,8 milj. kr.), ent väljaspool kattevara oleva välisvara äravoolu tulemusena vähenes pisut välisvara üldsummalt (0,3 milj. kr.).

PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD

VÖITURG. — BUTTER MARKET.

M. n. püsis meie võihind Inglises eelmise nädala tasemel. Nii noteeriti meie võihinnaks Manchesteris endiselt 97—99 š cwt. Taani võihind Londonis nõrgenes aga edasi 118—120 š-le cwt eelmise nädala 120 š vastu.

Saksast saadav hind nõrgenes meil 3 RM kv. ehk ligi 5 snt kg-lt. Kuna Saksa väljaveetud võikoguse osatähtsus suurenes üldväljaveos, kõvenes meie eksportvõihinna noteering 135 snt-le kg eelmise nädala 132 snt vastu. Turutendents kindel.

Vaatamata, et ookeanitaguseist maist teel olevad võikogused on väiksemad kui eelmisel aastal samal ajal, on üldine võituruseisund Inglises vaikne. Pakkumine euroopa karjamaajandusmaist, eriti Hollandist, on võrdlemisi suur ning rahavääringu ümberhindamise tagajärjel mõõduandev võituru üldisele olukorra kujunemisele.

Või väljavedu Hollandist oli k. a. septembris 106 713 cwt, s. o. 54% suurem kui l. a. samal kuul. Seejuures suurenes väljavedu Inglisse 83% võrra. K. a. esimese 9 kuu jooksul veeti Hollandist võid välja 937 006 cwt l. a. sama aja 722 459 cwt vastu, olles seega suurem k. a. 30%.

Või sissevedu Saksa oli k. a. septembris 65 229 kv l. a. sama kuu 63 036 kv vastu. Seega oli või sissevedu k. a. septembris Saksa

(Järg lhk 811)

PÖLLUMAJANDUSLIK VÄLJAVEDU. EXPORTS OF AGRICULTURAL PRODUCTS

	Nädalaa.		1936. a. 1. I kuni 1. XI	1935. a. 1. I kuni 3. XI	1934. a. 1. I kuni 4. XI
	26./X- 2./XI 1936	19./X- 25./X 1936			
VÕI (tonni)					
<i>Butter (tons)</i>	94,9	190,6	9051,1	9611,9	8944,7
Sellest:					
Saksa . . .	26,4	108,7	3769,5	3710,7	2861,5
Inglisse . . .	68,5	81,9	5163,8	5570,2	5912,8
Belgiasse . . .	—	—	—	42,3	15,4
Soome . . .	—	—	—	—	2,1
MUNAD					
(tuh. tk.) — <i>Eggs (1000)</i>	1028	1190	41122	44191	32931
Sellest:					
Inglisse . . .	—	38	16984	21803	18326
Saksa . . .	959	1080	19735	18136	10905
PEEKON					
(tonni) — <i>Bacon (tons)</i>	32,9	39,4	1897,4	1836,9	2090,6
LINA (tonni)					
<i>Flax (tons)</i>	26,2	19,9	6285,2	4294,7	3071,4
Sellest:					
Inglisse . . .	26,0	9,4	2720,8	2280,1	2212,3
Belgiasse . . .	0,1	—	281,9	70,3	121,6
Soome . . .	—	—	455,1	140,3	99,3
Saksa . . .	—	10,6	1200,6	1092,2	526,8
Prantsusse . . .	0,1	—	1531,3	10,3	60,5

üle 2000 kv võrra suurem. K. a. esimese 9 kuu vältel veeti võid Saksa 518 932 kv l. a. sama aja 515 725 kv vastu. Või sissevedu Saksa oli seega k. a. pisut üle 3000 kv. suurem eelmise aasta sama aja sisseveost.

Või sissevedu suurenes Saksast, Taanist, Soomest, Lätist, Ungarist ja Iirist.

M. n. väljaveetud võikogusest läks Saksa

1033 tünni, Inglisse 1434 tünni ja Šveitsi 600 tünni.

M. n. maksus või siseturul snt kg:

Tallinnas — lauavõi	180 snt,	kõõgivõi	160—170 snt
Tartus	180—190 „	„	145—163 „
Pärnus	180—185 „	„	150—170 „
Valgas	165—180 „	„	150—170 „
Rakveres	170—185 „	„	165 „
Narvas	175—190 „	„	160 „

JUUSTUTURG. — CHEESE MARKET.

Juustuturul püsis seisund viimaseil nädalal enamvähem ühtlane, mistõttu ka meie eksport- ja siseturu-juustuhinnaks noteeriti endine hind. Šveitsi eksportjuustu hinnaks on seega edasi riikliku juurdemaksuta franko Tallinn:

12 A	100 snt	11 A	95 snt
12 B	92 „	11 B	88 „

Siseturujuustu hinna noteering jäeti samuti endiseks s. o.:

Šveitsi juust	125 snt kg,
hollandi „	100 „ „
backsteini „	100 „ „
konserv „	130 „ „

Turutendents eksportjuustul selguseta.

Juustu sissevedu Inglisse oli k. a. septembris 210 970 cwt l. a. sama kuu 237 224 cwt vastu, olles seega 11% võrra väiksem l. a. sama kuu sisseveost. K. a. esimese 9 kuu jooksul imporditi Inglisse juustu

1 904 318 cwt l. a. sama aja 2 038 155 cwt vastu, vähenedes 7% võrra võrreldes l. a. Sisseveetud juustukogus on peamiselt impeeriumimaist, s. o. ookeanitaguse päritoluga, moodustades osatähtsusest 90% kogu sisseveost. Euroopa karjamajandusmaad varustavad seega juustuga Inglise õige väikesel määral.

Tähtsamast euroopa juustutootjast maast, Hollandist, oli juustu väljavedu septembris 101 557 cwt ehk 12% vähem kui eelmisel aastal samal kuul. K. a. esimesel 9 kuul eksporditi juustu Hollandist 819 763 cwt l. a. sama aja 914 132 cwt vastu, vähenedes seega 10% võrra. Väljaveo sihtmaiks olid peamiselt Belgia ja Saksa.

Šveitsist näitas juustu väljavedu tänavu tõusu. Nii oli Šveitsist septembris juustu-eksport koguselt 2% ja k. a. esimese 9 kuu jooksul 8% suurem kui m. a. samal ajal.

PEEKONITURG. — BACON MARKET.

Peekoniturul püsis nõrk tendents. Eesti peakoni kõrgema sordi noteering langes 3 š võrra tsentn-lt 81 š-le tsentn. Vastavalt hinnalangusele Inglises tuli alandada ka peekonsigade noteeringut 2 sendi võrra, kg-lt, samuti ka elussigade noteeringut 2 sendi võrra kg-lt 60 sendile kg.

Peekonsigade eest maksavad eksporttapa- majad käesoleval nädalal järgmisi hindu:

	I sort	II sort	III sort	IV sort
60 —72	88	83	Siseturuhinnad.	
55,5—59	88	79		
72,5—75	83	79		
75,5—80	79	75		

Järgmine saadeti elussigu läheb Saksa 3. skp. umbes 1730 siga. M. n. tapeti eksport- tapamajades 1179 siga 1004 sea vastu eelmisel nädalal.

TAPALOOMADE JA LIHATURG. — CATTLE AND MEAT MARKET.

L. n. oli tapaloomade ja lihaturul veiste pakkumine keskmine, turustati vaid 401 veist. Nõudmine veiselihale oli väga tagasihoidlik, mida põhjustas osalt praegune kodulindude turustamishooaeg ning lihhinnatendentsi nõrgestavad niisked ja võrdlemisi soojad ilmad. Väikese nõudmise tagajärjel nõrgenesid liha

hinnad eelviimase nädala tasemest madalamale.

Nädala keskmiselt maksus suurmäütügil pubiliha nuumatuil 35—38 snt, keskmisil 30 kumi 35 snt ja lahjadel 25—30 snt kg. Eluskaaluhind vastavalt eeltoodud sortidele 19—22—24 snt kg.

Lehma- ja härjaliha maksus nuumatulil 35—40 snt, keskmisil 25—32 snt ja lahjadel 20—26 snt kg. Eluskaalu alusel turustati lehma 14—20—25 snt kg.

Mullikaliha (eluskaal 120—300 kg) maksus 1—2 snt pulliliha kg hinnast enam.

Mitties veiseid lihakaalu alusel, kus nahk ja pudemed jäävad ostjale, tuleb naha ja pudemete (päidikute) arvel arvata liha kg hinnale juurde 8—12 snt.

Vasikate pakkumine väike. Lihahind püüsi muutumatult koos nahaga nuumatulil 70 kuni 75 snt, keskmisil 55—65 snt ja lahjadel 50—55 snt kg. Eluskaalu alusel maksusid vasikad 35—53 snt kg.

Lammaste pakkumine suur. Turustati 345 elus- ja 330 tapetud lammast.

Lihahinnad püsisid sise- kui ka väliseturul.

KANAMUNATURG. — EGG MARKET.

Kanamunade hindade liikumine väliseturul näitab edasi hooajalist tõusu. Vastavalt hindade kujunemisele väliseturul noteeriti meie eksportmunade hinnaks 126 snt kg franko kogumispunkt. Noteeritud hinna alusel maksavad eksportörid tootjatele:

50 gr raskusist munadest	63 snt	kümme	ehk	12,6 snt	paar
55 " " "	69 " "	" "	" "	13,8 " "	" "
60 " " "	75 " "	" "	" "	15,0 " "	" "

Siseturumunade hinnaks noteeriti alla 50 gr raskusil munadel 38 snt kümme ja üle 50 gr 48 snt kümme. Turutendents kindel.

Kuigi kanamunade tootmine oli meil k. a. suurem kui m. a., on väljaveetud munakogus siiski väiksem eelmisest aastast. Väljaveo

Siseturul maksusid tapetud lambad ilma naha ja pudemeteta nuumatud 43—47 snt, keskmised 40—42 snt ja lahjad 30—40 snt. kg.

Eluskaaluhind 24—26 snt kg. Eksportlambaliha noteering endine, 60—65 snt kg, eluskaaluhind franko saatejaam 27—29 snt kg.

Sealiha pakkumine suur. Turustati 1129 siga. Hinnad nõrgenesid eriti tunduvalt nädala lõpul. Nädala keskmiselt maksusid tapetud sead pea-jalgadega 78—83 snt kg, eluskaalu alusel turustades 58—62 snt kg. Eelolevaks nädalaks on loota tendentsi nõrgenemist.

Nahkade hinnad. Veisenahad, toorelt, soolamata 65 snt, soolatult 75 snt kg. Vasikanahad 4—4.50 kr tk ning kaalus üle 3,5 kg tühe kg hind 1.20—1.30 kr. Lambanahad maksusid 2—4 kr tk sõltuvalt villast.

vähendamist põhjustasid munade kvaliteedi halvenemine ning nõudmise suurenemine siseturul. Kuna tootjad on teadlikud munahinna enamvähem pidevast tõusust sügiskuil, püütakse munade müügiga olla tagasihoidlikud. Kvaliteedi alusel makstav hind aitaks kahtlemata parandada meie munakaubandust ja suurendada väljaveedu.

Siseturul maksusid kanamunad väike-
müügil:

Tallinnas	11—14 snt	paar
Tartus	12—15 " "	" "
Pärnus	11—12 " "	" "
Valgas	14—15 " "	" "
Rakveres	13 " "	" "
Narvas	12 " "	" "
Võrus	12—13 " "	" "
Tapal	12 " "	" "

PIIMATURG. — MILK MARKET.

Piimahinnad noteeriti 2. novembril s. a. endised, s. o. I valiku rööskpiim müügil piimakauplustele 11 senti, müügil piimatööstustele 10 senti. II valiku rööskpiim müügil piimakauplustele 10 senti ja müügil piimatööstustele 8—9 senti liiter. Piima järele nõudmine on hea.

Tallinnas oli varem tavaliselt piimatööstustelt kauplustele ja talupidajatelt kauplustele müüdava piima hinnavahe 1 sent. Talupidajate piim oli 1 sendi võrra odavam.

Käesoleva aasta 20. augustist tõstis P. K. Vöiekspordi Keskmeeieri oma piima hinda 1 sendi võrra. Talupidajate piima hind sellele aga ei järgnenud, enne kui möödunud nädalal. Vahe oli üle kahe kuu 2 senti. Alates 1. novembrist s. a. tõstis aga keskmeeieri jällegi kõikide oma piimaliikide hinda 1 sendi võrra, andes II valiku rööskpiima kauplustele 12 sendiga liiter. Talupidajad saavad aga oma II valiku piima eest ainult 10 senti liiter. Seega on vahe nüüd jällegi 2 senti. Arvestades praegu aga piima vähest

pakkumist ja suurt nõudmist võib arvata, et lähemal ajal tõuseb ka talupidajate poolt kauplustesse müüitava piima hind 1 senti võrra, seega kujuneks vahe jällegi normaalseks.

Mis puutub möödunud ja tänavuaasta piimahinna võrdlusesse, siis 28. oktoobril m. a. oli piimahind sama kõrgel kui nüüd. Samal ajal möödunud aastal maksus või 160 snt kg, tänavu aga on või hind kindlustatud 170 snt kg, seega on piimahinnad kujunenud tänavuse aasta kahjuks.

Välkemüügil maksus piim piimakauplustes möödunud nädalal senti liiter:

	1. valik		2. valik	
	pudelites lahtiselt		pudelites lahtiselt	
Tallinn	16	—	13	12
Tartu	14—15	11—12	—	9—10
Narva	14—15	11½—12	—	9—10
Pärnu	16	12	—	11
Rakvere	12	11	—	9
Valga	13—15	—	—	8—9
Võru	—	—	—	9—10
Haapsalu	—	—	9	7—9
Tapa	—	—	9	8

TERAVILJATURG. — GRAIN MARKET.

Teraviljaturg näitas m. n. nõrgenemist. Hindade tagasimineku euroopa turgudel oli märksa suurem kui P.-Ameerikas. Vaatamata üldisele hindade langusele tõusid Chicagos kõik hinnad pisut üle eelmise nädala taseme, moodustades seega k. a. jooksul kõrgseisu. Teisel turgudel saavutati kõrgseis juba paari nädala eest. Hindade nõrgenemine pannakse peamiselt paranevate saagilootuste arvele lõunapoolkera teraviljatootjais mais. Samuti avaldab praeguse hindade käigule mõju ka väike nõudmine nisu järele. Kuigi käesoleva kaubandusaasta jooksul toiduvilja läbikäigud ületavad samaaegse taseme l. a., on jäänud ostutehingute arv just viimasel kahel nädalal piiratuks. Kuid teisalt ei näita andmed üldise vajaduse tagasimineku l. a. tasemelt, vaid euroopa riikide saagiangdeist selgub hoopis vastupidist. Tänavune sisseveotarve ületab ca 10% võrra l. a. oma. Prantsuses kehva nisulõikuse tagajärjel ollakse tänavu sunnitud üle paljude aastate taas importima nisu. Nii ongi juba tehtud suuremaid oste Kanadast. Samuti kestavad Itaalia ostud. Seega praegune ostude tagasihoidlikkus teraviljaturul on ajutise iseloomuga ja nõudmise taas suurenemisega peaks esineka paranemine hindades.

M. n. kohta noteeriti tähtsamail teravilja-börsidel järgmised hinnad kr. kv (sulgudes eelmise nädala noteeringud):

Rukis: Chicago 12.17 (12.00), Winnipeg 10.05 (10.17), Hamburg (La Plata) 11.41 (11.50).

Nisu: Chicago 15.58 (15.55), Winnipeg 14.90 (15.06), Hamburg (Manitoba I) 17.90 (18.12), Liverpool 16.33 (16.95).

Mais: Chicago 13.75 (13.65).

Viimaseil aastail omas Rootsi teiste euroopa teravilja ekspordijate maade kõrval oma nisu ja rukki väljaveoga tähtsa koha, kuid tänavuse madalate saakide ja eelmisist aastast tunduvalt väiksema kogutoodangu tõttu pandi seal kehtima rukki ja nisu ekspordikeeld. Väljaveokeeld peab vältima sealse leivahinna tõusu, mis esineks siis, kui Rootsist oleks võimalik müüa rukist ja nisu teisisse maisse, kus praegused hinnad on kõrgemad.

Siseturul on avaldanud juba mõju kaitseväe kõrgendatud hindadega söödaviljaostud, ja börsinoteeringud kui ka vabaturuhinnad näitavad tõusu. Nii noteeriti Tallinna Börsikomitees 28. X kaerahinnaks 12—13,5 ja odral 15—18 kr kv, mis on kõrgem kuu aega tagasi olevast tasemest üle 6%. Samuti on tõusnud ka söödaviljahinnad üksikuil turgudel, kuna toiduviljahinnad on viimasel ajal püsinud enamvähem kindlatena.

Välkemüügihinnad siseturul (snt. kg)

	Tal-	Tartu	Pärnu	Rak-	Narva	Haap-
	linn			vere		salu
rukis	18	13	13	13	15	14
nisu	25	23	23	22	25	23
oder	20	15,5	17	14,5	15	14
kaer	16	12	14	12	14	12
rukkijahu	18	14,5	16	15	16	15
sepikujahu	30	29	30	28	30	27

LINATURG. — FLAX MARKET.

Linaturul näib hinna kõvenemistendents kestvat edasi. Nädala jooksul on hind paranenud. Nii on šoti teatel müüdnud Vene lina £ 75, nüüd on aga kõige madalam hind £ 75.10. Läti lina müüdi £ 68, ja meie Võru-Petseri £ 67. Nüüd aga on meie kui ka Läti linahind £ 69 — kõik cif inglistonilt. Väljavaated on päris kindlad, kuigi kõik müüjad ei suuda olukorda suhtuda täie tõsiduse ja usaldusega.

Linahinnad šotis cif:

	28. X 36.	31. X 36.
Võru-Petseri R	£ 68—69	£ 65—66
Pärnu ülepuhastatud R	£ 68—69	£ 64—65
Pärnu takk I sort	£ 55—56	£ 54—55
Läti-Livoonia	£ 68—69	£ 65—65.10
Vene slants IV gr. I sort	£ 75—75.10	£ 74—75

Vahepeal on hinnatõus tugevamalt avaldunud Võru-Petseri ja Läti Livoonia linal.

Linahinnad franko kokkuostja ladu senti-des kg'lt riiklike standardsortide alusel noteeritud Tallinnas 30. X 36.

	Võru- ja Petserimaal	Mujal Eestis
R	105	104
HD	96	95
D	87	86
OD	78	77
LOD	69	68
H	60	59
Takk I sort		88
" II "		74
Ehitudakk		17

Tendents: kindel.

2. novembril peetud Petseri laadale toodi lina rohkesti kokku ja müüdi keskmiselt hinnaga 108 snt Petseri R-sordi alusel. Petserimaal on linaharimine ja -turustamine elavam, kuna mujal harimisega tehakse alles algust.

KARTULITURG. — POTATO MARKET.

Esialgsete kokkuvõtete järgi k. a. saagist kuni 31. X on kartuleid veetud välja üle 22 000 kv., millest seemnekartuleid 12 542 kv., kuna ülejäänud osa läks söögikartulina.

Söögikartulitest suurem osa on saadetud Rootsi ja umbes 1 000 kv. Soome. Läänud aastal samal ajavahemikul veeti välja kõigest 3 775 kv. kartuleid, seega k. a. väljaveo suurenemine üle kuue korra.

Maalt seemnekartulite kokkuost kestab edasi. Samuti käib ka Tallinna ladudes seemnekartulite sortimine. Söögikartuleid Tallinna ladudesse pole veel toodud.

Söögikartulite kokkuost oktoobri lõpus oli elav Lääne rannas. Suurem osa, purjeka omanikke on laadungeiga juba läinud Rootsi.

Viru rannas oktoobri lõpul kartulite väljavedu oli õige väike. Võib loota, et novembris veel mõned saadetised lähevad.

Kartulihindade noteerimiskomisjoni koosolekul 2. nov. s. a. Börsikomitee ruumes noteeriti järgmised hinnad:

1. Söögikartul: Lääne rannas kr. 2.00—2.25 kv. Viru rannas kr. 1.80—1.90 kv.

2. Seemnekartul: Majasteet kr. 3.60—4.60 kv. Varajane kollane kr. 4.00—4.60 kv. Seemnekartuli hind vastavalt tunnustamisklassile ja valikule.

3. Tööstuskartul: tärklisvabrikutes kr. 1.60—2.10 kv., piiritusvabrikutes kr. 1.80 kuni 2.20 kv.

Tendents kindel.

AEDVILJATURG. — VEGETABLE MARKET.

Õunaturul valitseb väike vaikus. Paljud eksportörid on juba ostnud kokku tarvilised eksportõunte kogused, millised on meil võimalik eksportida novembri jooksul ja seepärast ollakse tagasihoidlikud õunte tagavaraks ostmisega. Teisalt on sise- kui ka väliseturul meie

sibulõunte kohta praegu nõudmine veel väike, — aga sibulõun moodustab meie turul praegu peakaubaartikli, ja teisi õunu leiame vaid harva suuremate kogustena. Ka soojade ilmade tõttu suurem kauba turuletoomine mõjustas õunte hinda. Nii maksti m. n. lõ-

pul ja selle nädala algul paremaid eksportkõlblikest sibulõuntest 33—35 snt kg eelmise nädala 35—36 snt asemel. Tartu roosiõuna ja antonovka hind püsis aga eelmise nädala hinna tasemel või näitas pigem tõusu kui langust.

Sibulaturul valitses samuti vaikus ja sibulate hind, mis jõudis m. n. algul oma kullminatsioonipunkti, näitab püsivust, kandes tihtlasi väikest langusilmet. Kõrge hinna tõttu seisab sibulate eksport endiselt.

Olgugi et meil sügisel aedviljad püsivad veel turul, hakkab ilmuma kasvumajadest ka juba värsket aedvilja. Esimesena ilmus värsk

ke sibul, mille tükist maksti 5—6 snt. Tuleval nädalal on loota ka värsket kasvumajatomati turuleilmumist.

Jaemüügihinnad Tallinna turul olid: Illkapsas 3—25 snt pea, tomat 10—50 snt kg, petersell 30—50 snt kg, seller 25—35 snt kg, hapukapsas 18—20 snt kg, porgand, kaalikas, peakapsas ja kõrvits 8—10 snt kg, määris 1,5—2 kr. ja õunad 20—40 snt kg.

26—31. X veeti meilt välja:

sigureid	22 700 kg
õunu	44 304 "
jõhvikaid	600 "
konserv. kurke	99 "

KALATURG. — FISH MARKET.

Kalatoodangu vähenemise tõttu l. n. veeti välja kala ja kalakaupa ainult 9300 kg, sellest värsked hauged 4600 kg, nimelt Rootsi 2000 kg, Prantsusse 1800 kg, Soome 600 kg ja Šveitsi 200 kg, teisi värsket kala sorte 1600 kg, sellest angerjaid 200 kg Tšehhoslovakkiasse ja kalakonserve 310 kg. Üldiselt kujunes angerja keskmine hind k. a. 130 snt kg-lt m. a. 104 snt vastu. Ebasoodsa ilmastiku mõjul oli ka siseturg varustatud värsket kalaga nõrgalt.

Müügile tuli vähe koha, haugi, ahvenat jne. Ainult enne keeluaega ja hiljem kontrolli all püütud lõhe ja iherust leidus kalakauplejail küllaldaselt. Nädala viimasel turupäeval tuli rohkesti müügile ka saante rannikvetest meresiiga.

Lõhehind langes veidi. Isalõhi, tervelt maksus 130—150 s. kg, emalõhi (kudunud — marjata) 120—140 snt kg, iherus 100—150 snt kg.

Meresiig 50—60 snt kg, koha II valik 90—110 snt kg, haug I valik 60—75 snt kg, II valik 30—50 snt kg, ahven 30—50 snt kg.

Ka kilu ja räimesaak arenes nõrgalt. L. n. kestel tuli Tallinna kalasadama kaudu müügile värsket kala 22 000 kg, sellest räimi 16 000 kg, kilu 6000 kg.

Lähemaid randadest tuli turule väikesi koguseid räimi ja kilu koormatega.

Saaremaalt värsket kilu 2000 kg. Üldiselt oli Tallinna lahes ja lähemais rannikvetes oktoobris kehv kilusaak.

Võrreldes Tallinna kalasadama tegevust l. a. oktoobriga on see k. a. nõrgem kui l. a.:

	1936		1935	
	kg	kr	kg	kr
kilu, värsket . . .	46 250	15 200	116 610	26 540
räim, " . . .	136 860	16 640	81 630	9 940
teisi " . . .	6 000	1 520	700	600
suitsukala . . .	3 810	1 140	6 050	1 820
Kokku	192 920	34 500	204 990	38 900

Värsket kilu saadi tänava vähem ca 70 000 kg. Suure nõudmise tõttu kujunes kuu keskmiseks kiluhinnaks 33 snt kg (l. a. 23 snt kg), räimehind 12 snt kg, mis võrdne l. a.-ga.

Soolakala, eriti soolasiiga, müügile rohkesti, soolasiig 60—70 snt kg. Soolakilu (värtsidega) 50—60 snt kg, soolasilk 23—25 snt kg, soolaturusk 50 snt kg.

VÄLISMAA MAJANDUSTEATMEID

PUUVILLA KETRAMISTÖÖSTUSE SEADUSE JÕUSTUMINE INGLISES. COTTON TEXTILE SPINNING LAW IN FORCE.

14. IX oli tähtis päev Lancashire'ile. Aas-
taid kestnud saneerimispuüded omasid nüüd
viimaks kindla vormi: nimetatud kuupäevast
alates on ketrajail 2 kuni 3 aastat võimalus
pakkuda oma seadiseid Spindles Board'ile
lammutamiseks või seismapanemiseks seks,
et tööstuse tootmisvõimet vähendada ja kind-
lustada majanduslikul alusel. On loota, et
seda võimalust kasustatakse täielikult ja et
väiksem tööstus osutub tugevamaks ja ka-
sutoovamaks. Kui ketrajad peaksid saavutama
enne tootmisvõime ülejäägi väljalülitamist
müügihindu, milliste tõus nende üldkuludes
kompenseerub maksude kaudu, näib olevat ai-
nuke tee nende kasupiiride kindlustamiseks

ühine aktsioon, nagu see on juba teostatud
jämedate lõngasortide lepingust osavõtjate
poolt ja nagu seda valmistatakse ette kesk-
miste ameerika mule-lõngaketrajate poolt.
Ketrajad on kindlaksmääratud momendist
alates kohustatud maksma iga aasta 15 aas-
ta jooksul 1 1/6 d. suurust maksu mule-
värtna-ekvivalendi eest ja nad peavad iga
maksuaasta algul ühe nädala jooksul andma
nimestiku värtnate arvu kohta ja iga mak-
suaasta algul ühe nädala jooksul nimestiku
summa kohta, mis ulatuses masinad töötasid
ja kui suur oli toodetud lõngakogus. Spind-
les Board alustas juba sissejuhatavat tege-
vust.

INFORMATSIOONI OSA

EESTI PANGA NÄDALAARUANNE.

Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return.

AKTIIVA

23. oktoobril 1936. a.

PASSIVA

1. Kattevara: — <i>Reserve:</i>		1. Põhikapital — <i>Capital</i>	5 000 000,—
kuld: rahas ja kangides	34 171 680,22	2. Tagavarakapital — <i>Reserve Fund</i>	704 876,51
välisraha	4 890 467,—	3. Jooksvad kohustused: — <i>Current Liabilities:</i>	
2. Vahetusraha — <i>Subsidiary Coin.</i>	1 145 479,84	a) pangatähed liikvel	45 737 933,—
3. Sisevekslid: — <i>Home Bills:</i>		b) jooksvad arved:	
kaubavekslid	8 981 157,60	valitsuse	18 236 535,54
põllumajandusl.	1 981 659,52	pankade	6 061 631,12
metsatööstusl.	66 142,58	teised	2 596 257,65
4. Laenud: — <i>Loans and Advances:</i>		4. Muud passivad — <i>Other Liabilities</i>	21 894 424,31
valitsusele	—		5 373 341,95
teistele *)	9 279 389,25		
5. Kinnis- ja vallasvara — <i>Immovable</i>			
<i>Property and Equipment</i>	2 988 611,77		
6. Muud aktivad — <i>Other Assets</i>	15 225 988,40		
	<u>78 710 575,77</u>		<u>78 710 575,77</u>

Kattevara vahetõr jooksvate kohustustega: } 57,76%
Proportion of Reserve to Current Liabilities: }

*) Selles summas Vab. Val. poolt garanteeritud laene Kr. 1 757 370,27
Includes Ekr. 1 757 370,27 guaranteed by the Government.

JUHATUS.

VÄLISMINISTEERIUMI VÄLISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED

SOOME. Soome linatoodang ja -tööstus. — *Finnish Flax Production and Industry.*

Lina- ja kanepipõldude all oli Soomes 1928. a. 5 495 ha (0,2%) kogu põllupinnast. 1933. a. 4 540 ha ja 1934. a. 4 636 ha (1910. a. 6 574 ha ehk 0,4%). Praegusest linatoodangust jätkub vaevalt 50% linavabrikute toorainetarviduse katmiseks, mis oli 1933. a. 1 milj. kg ja 1934. a. 1,3 milj. kg. Puudujäägi katteks tuuakse lina Eestist, Lätist, Hollandist ja Belgiast. Niivõrd, kui lina tuuakse Eestist ja Lätist, arvatakse seda võivat asendada oma linaga, arendades vastavalt linakasvatust, kuid hollandi ja belgia kõrgeväärtuslikku, peenekiulist lina Soomes ei saa kasvatada ebasoodsama ilmastiku tõttu. Linakasvatuse arendamist Soomes peetakse igal juhul väga tähtsaks ja tarvilikuks. Tampere asuv linavabrik hangib oma linatooraine osalt lepingute alusel töötavalt linakasvatajalt, osalt vahetuskauba ja ostu teel. Lepingute alusel kasvatab lina umbes 400 põllupidajat, kellel on linapõldude all kokku ca 300 ha (väiksem põld 0,2 ha) ja kes saadavad lina vartega Messukylä leotusasutisse, kus need leotatakse, kuivatatakse, kolgitakse ja ropsitakse. Vahetuskaubana saadakse aastas umbes 400 000 kg ropsitud lina, mille eest antakse kas riidet või lõnga. Vahetuskauba korraldamiseks on kohtadel 400 vabriku esindajat ja see moodus leiab üldist tunnustamist. Suuremad kogused ostetakse ka valmisropsitud lina, eriti tähtis turg on Lammi kihelkond. Hind sõltub lina headusest ja see määratakse peale sortimist.

Tegelikud kogemused tõendavad, et Soomes on võimalik kasvatada väga head lina, kuid väga paljud kasvatajad saadavad turule

siiski halba lina. Linakvaliteeti rikutakse kas halva kasvatamisega või hoolimata käsitlusega. Messukylässe saadetud töötlemata linal on järgmised puudused: 1) sisaldab palju umbrohtu ja peale selle mulda, sammalt jne.; 2) varred on liiga karged — mis on tavaliselt tingitud ekslikust väetusviisist või väetusainest; 3) varred on sageli mädanemistunnustega ja kiud juba rikutud lina jätmisest põllule peale niitmist; 4) varred on ebaühtlased, kuna linapõldu ei valmistatud ette ühtlaselt; 5) varred on liiga lühikesed (nõutakse 60—70 sm.).

Puuduseks loetakse ka, et vabrikule saadetakse lina on köidetud kimpu ebatasaselt.

Valmisropsituna saadetud linal on samuti puudusi. Osa linast on leotatud liigselt, osa puudulikult. Sagedasti esineb linas ka niiskust ja hallitust ja puudusena tuleb märkida, et lina saadetakse palmikuisse punutuna. Puuduste kõrvaldamiseks on teinud palju tööd Tampere linavabrik, andes asjaosalisile vajalikke juhiseid, müües põllupidajale ühtlast linaseemet (riia ja hollandi seemet) ja korraldades katseid Tikkurila õppepõldudel paremate linasortide arendamiseks, mille tulemusena on lastud müügile juba sordid „aino“ ja „martta“.

Lina kasvatatakse Soomes kuni Oulu kõrgeväärtuslikuni, peamiselt väikeses ja keskmises majapidamises. Keskmise linapõllu suurus üksikus majapidamises on 0,5 ha. Linasaak kannatab ikalduse all võrdlemisi vähe. Suuremaks linakasvatuse ringkonnaks on Häme maakond, eriti Lammi kihelkond.

NSVL-u karjaostud Soomest. — *U. S. S. R. Cattle Purchases from Finland.*

NSVL-u karjaostukomisjonid lõpetasid neil päevil ida- (ISK) ja lääne- (LSK) soome tõugu loomade ostmise. Kokku osteti 120 LSK ja ca 300 ISK looma. LSK loomi ei olnud palju, sest neid osteti põllupidajate endi poolt tänava erakordselt palju. Saadud hinnad olid head. ISK lehmadest maksid vene-lased 2400—3500 Smk., sõltuvalt lehma pii-

matoodangust. Mullikate hinnad kõikusid 1900—3000 Smk. Pullide hinnad olid 3000—4000 Smk. Müügid teostusid tänavu hästi, kui mitte arvata raskusi loomade tervishoiulise kontrolliga. Ostjad kartsid erilisel nakkavatel loomataudel, ja samuti pöörati palju tähelepanu ostmisel udaravigadele.

Airšir-loomi tahetakse osta veel lisaks.

Augusti lõpuks osteti ligi 200 looma, nüüd tahetakse osta 150 kõrgeväärtuslikku tõulooma, milliseid ei ole varem ostetud Soomest. Ostukomisjonidest saabus üks juba Soome. Hinnana ollakse valmis maksuma lehmadest,

kes poeginud kuni 4 korda, 7000 Smk. ja enam, noorist lehmadest 5000 Smk. ja enam, pullidest 8000 Smk. ja enam.

Airšir-loomi on müüdnud ja saadetud seni NSVL-u 1000.

Soome mesilastekasvatus ja meesaak. —

K. a. oli Soomes 17 000 mesiperet, kes andsid mett 270 000 kg. Tänavune saak oli võrreldes eelmise aastaga kahekordne, kuid turuhind 12—13 Smk. kg oli pisut madalam eelmisest aastast 14 Smk. Soome oma meetoodangust ei jätku siseturutarvitudeks ja seetõttu veetakse seda sisse mujalt. L. a. osteti näiteks välisriigist 35 171 kg, mis maksus cif hinna järgi 400 180 Smk. Meel on küll kaitsetoll 9 Smk. (soodustatud riigest toodud meele 7 Smk.), kuid see ei ole pidurdanud importi. Meetootjad peavad mee sise-

Finnish Bee Keeping and Honey Production.

turuhindu väga madalaks, mis tuleb sellest, et meekaubandus on täiesti keskendamata. Mesilastepidamine on Soomes kasvamas aeglaselt: näit. oli 1924. a. mesiperesid veel 12 993 ja tildiselt areneb see ala ilma eriliste takistusteta. Vaid viimasel ajal oli märgata mõnedes ringkondades mesilaste mädataudi kevadeti, mistõttu mesilastekasvatust juhtivad organisatsioonid palusid põllutöömisteeriumit keelata mesilaste sissevedu välisriigest.

Kalaeksport Soomest. —

Käesolevast püügihooajast peale septembri lõpuni müüdi Soomest välisriigesse 755 508 kg kala, eelmisel aastal samal ajal vaid 520 475 kg, kasv seega 45,1%. Eksportpreemiaid

Fish Exports from Finland.

maksti tänavu 305 305 Smk. eelmise aasta 195 116 Smk. vastu. Peamüügikohtadeks olid Eesti ja Stokholm.

Heeringamüük NSVL-u. —

Hiljuti viidi Leningradi 6000 tünni soome heeringaid 1 700 000 Smk. väärtuses. Samal ajal ostsid venelased heeringaid Inglisest 10 000 tünni — makstes tünnist 35 š (eelmi-

Sales of Herring to U. S. S. R.

sel aastal said inglased tünnist 26½—27 š). Soomlaste heeringasaak oli tänavu mitmekordselt parem l. a-st ja suurem peale 1931. a.

Kindlustusselts eksportkrediidi kindlustamiseks.

Organisation of an Insurance Company to Guarantee Export Credit.

Eksportühingu algatusel koostati juba 1930. a. kava kindlustusasutise asutamiseks, kus saaks kindlustada eksportkrediite. Et kogutud andmete järgi ei pakkunuks säärane kindlustus kindlustusvõtjale suuri tulusid rauges see kavatsus. Nüüd, kus eksport Soomest on kasvanud mitmekordselt ja muutunud

mitmekesisemaks, peetakse endist kava taas ajakohaseks. Uutel kaalumistel on jõutud arvamusele, et parim asja lahendus oleks, kui mõni välismaine kindlustusselts, kes tegeleb krediitide kindlustustega, asutaks Soomes oma osakonna. Esijoones püütakse selgitada, kas leiduks säärast seltsi Inglises.

Suur kodulindude näitus Helsingis. —

Poultry Fair in Helsingfors.

K. a. 6—8. XI peetakse Helsingis suurt kodulindude näitust. Näitusel on kaks eesmärki: anda õpetust kanade ja teiste kodulindude kasvatajaile, teisalt teha propagandat kodulindude liha tarvitamiseks senisest suuremal määral. Näitusel pannakse välja

eriosakonnana samasugune kodulindude väljapanek, nagu Leipzigis Soome osakonnana. Näitust arvatakse kujunevat suurimaks kõigist senisest ja seetõttu on kutsutud sellest võtma osa külalisisina esindajaid Eestist, Norrast ja Rootsist.

Vähkide väljavedu. — Export of Crayfish.

Soomest eksporditi 1935. a. 90 011 kg vähke 2,6 milj. Smk. väärtuses. Peale 96 kg, mis viidi mujale, läksid kõik Rootsi. K. a. viidi vähke Rootsi augustis 77 621 kg ja sep-

tembris 10 484 kg. Et oktoobri mütigid olid väikesed, jääb tänavune väljavedu arvata-vasti pisut väiksemaks kui l. a., andes tulu umbes 2,5 milj. Smk.

INGLISE.

Briti väliskaubandus septembris ja 9 kuul 1936.

British Foreign Trade in September and during First 9 Months of 1936.

Septembris tõusis briti väliskaubanduse läbikäik võrreldes eelmise aasta sama kuuga üle 14%, kusjuures sissevedu suurenes 18% ja väljavedu 8,4%.

9 kuu kestel oli briti väliskaubandus võrreldes eelmise aasta sama ajaga £:

Väliskaubanduse läbikäik septembris (£):

	1936	1935
Sissevedu	71 891 528	60 822 113
Väljavedu	36 960 737	34 093 265
Reeksport	3 854 666	3 819 838

	1936	1935	Suurenemine 1936
Sissevedu	608 007 618	539 438 782	68 568 836
Väljavedu	320 092 159	311 795 782	8 296 377
Reeksport	45 532 791	40 554 092	4 978 699

Sissevedu suurenes peamiselt toorainete — raua, terase ja puuvilla arvel. Väljavedu suurenes kõigis kaubarühmades. Esimest korda pärast pikka aega näitas suurenemist ka süte väljavedu.

Sissevedu Inglise suurenes seega 9 kuu kestel võrreldes eelmise aastaga 12,6%, väljavedu ainult 2,7%. Sisseveo suurenemine oli märgatav kõigis kaubarühmades, eriti aga toor- ja poolvalmismaterjalide osas. Väljavedu vähenes toorainete rühmas, suurenes toitainete ja valmismaterjalide rühmas.

Inglise-Norra kaubanduslepingu ümber. — Anglo-Norwegian Trade Agreement.

Inglise-Norra läbirääkimised senise kaubanduslepingu muutmiseks algavat mõne kuu pärast. Inglise poolt võetavat käsitamisele

norra kala ja põllumajandustoodete sisseveoküsimused, Norra poolt aga inglise kivisee ostu küsimus.

NORRA. Põhjamaade majanduskoostöö. — Economic co-operation of Northern Countries.

Põhjamaade omavahelise majanduskoostöö arendamiseks loodud komiteed pidasid 28. — 30. IX s. a. järjekordset konverentsi Oslos. Koosoleku kohta avaldatud teates öeldi, et komiteed on saavutanud põhjamaadevaheliste telefonitakstide alandamist, et on jõutud edasi põhjamaade tollinomenklatuuri ühtlustamise ja põhja kaubandusseadlusand-

luse (firmaseadused) revideerimise töös, mida jätkatakse erikomisjonides. Leping välisministeeriumide väliskaubandusosakondade koostöö kohta, mida soovitas Stokholmi konverents, sai nüüd teoks.

Järgmine konverents peetakse Soome majanduskomitee kutsel tuleval kevadel Helsingis.

ROOTSI.

Stokholmi kalaturg. — Fish Market in Stockholm.

	Hinnad Rkr. per kg.					1. X	7. X	15. X	22. X
	1. X	7. X	15. X	22. X		1. X	7. X	15. X	22. X
Ahvenad	0.75	0.80	0.80	0.80	Forellid	1.70	1.70	1.70	1.70
Angerjad	2.25	2.25—2.75	2.25—2.75	2.25—2.75	Kohad	1.25—1.40	1.25—1.40	1.25—1.40	1.15
Haugid	1.10	1.00—1.25	1.00—1.25	1.00—1.35	Lõhed	—	—	—	—
					Latikad	0.70	0.60—0.70	0.60—0.70	0.60—0.70

SAKSA.**Kalahinnad Berliinis. — Fish Prices in Berlin.**

Hinnad RM per 50 kg.

	2./X		9./X		16./X		23./X	
	elus	elutu	elus	elutu	elus	elutu	elus	elutu
Angerjas:								
välks.	—	—	70	55	80—90	40—50	—	—
keskm.	90—100	—	90—105	90	105	90	110—115	100
suur.	110	90—100	120—125	100—110	125—130	100—110	125—130	—
Haug:								
välks.	90	60—65	90—100	60—80	85—90	65—70	85	60—70
keskm.	60—70	40—50	70—80	55—70	70	50—60	65—70	40—50
suur.	50	30—40	50—80	45—70	50	45—55	50	40—45
Koha:								
välks.	—	60—80	—	70—80	—	80—90	—	70—80
keskm.	—	70—80	—	75—90	—	70—90	—	80—90
suur.	—	70—80	—	70—90	—	85—90	—	90
Linask:								
välks.	70	—	—	—	—	—	—	—
keskm.	—	—	—	—	—	—	—	—
suur.	75	40	70—80	40	90—100	40—60	70—75	—
sortim.	90—100	40—70	90—100	40—60	75—80	40	90—100	—
Lõhi:								
—	—	—	—	—	suur 200	—	—	—
Suitsukilu:								
—	—	85—40	—	35—40	—	30—85	—	32—88

HOLLAND. Hollandi väliskaubanduspoliitika sihtjooni. — Dutch Foreign Trade Policy.

Hollandi majandusminister teatas läbirääkimisel teises kojas, et Hollandi valitsus ei pea kuidagi võimalikuks loobuda sisseveokitsendustest; valitsus olevat küll valmis kaaluma nende pehmemdamist, kuid ainult seda-

võrd, kui see on vajalik hollandi majanduse huvides. Sisseveokontingentidest ei olevat soovitatav loobuda juba seepärast, et see tähendaks loobumist kõige tõhusamast relvast soodsate kaubanduslepingute saavutamiseks.

TSEHHOSLOVAKKIA.**Tšehhoslovakkia loobub ühekülgselt sisseveokitsenduste kaotamisest.***Czechoslovakia Waives the Abolishment of One-sided Import Restrictions.*

Tšehhoslovakkia asjaomased ministeeriumid koos rahvuspanka ja majandusorganisatsioonidega käsitavad püsivalt sisseveokitsenduste kaotamise küsimust. Esiolgu kavatseti sel alal astuda olulisi samme, kuid nüüd

on neist kavatsusist juba enam-vähem loobutud. Valitsus on vaid avaldanud põhimõtetlist valmisolekut alustada läbirääkimisi mõnede maadega vastastikku soodustuste andmiseks mõnedele kaupadele.

POOLA. Kunstvillavalmistamine Poolas. — Production of Artificial Wool in Poland.

Ringkond Lodzi tööstureid omandas Itaaliast patendi kunstvilla (lanitali) valmistamiseks piimast. Vastava tootmisega arva-

takse võivat alata 1937. a. algul. Seega loodetakse vähendada vajadust toorainete sisseveoks.

LEEDU.**Kodulindude nuumamisettevõtte Leedus.***Establishment for Fattening Fowl in Lithuania.*

Eksporttapamajade a/s „Maistas'el“ on praegu ehitamisel seadis kodulindude nuumamiseks, mis valmivad detsembris. Kogu ehitist maksuvat ca 500 000 lit. Seal on nähtud

ette erilised ruumid kodulindude nuumamiseks, tapmiseks, külmutamiseks, sulgede kogumiseks jne. Seadise ehitusel kasustatavat Ungari ja Austria kogemusi sel alal.